

Kuntien mielenterveysosaamisen vahvistaminen

Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma

Erikoissuunnittelija Saara Rapeli

25.11.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Mielenterveysstrategia

**Kansallinen mielen-terveysstrategia
ja itsemurhien ehkäisyohjelma
vuosille 2020–2030**

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2020:6

Mielenterveysstrategian toimeenpano

Vuosien 2020-2023 toimenpiteet

STM

THL

Hankkeet

Strateginen ohjaus
Lainsäädäntö
Hankkeiden rahoitus ja valvonta

Seuranta, arviointi ja raportointi

Itsemurhien ehkäisy-ohjelma ja muita sovittuja tehtäviä

Hankkeiden tuki

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-ohjelma

Tuettu työllistyminen IPS

Itsemurhien ehkäisy

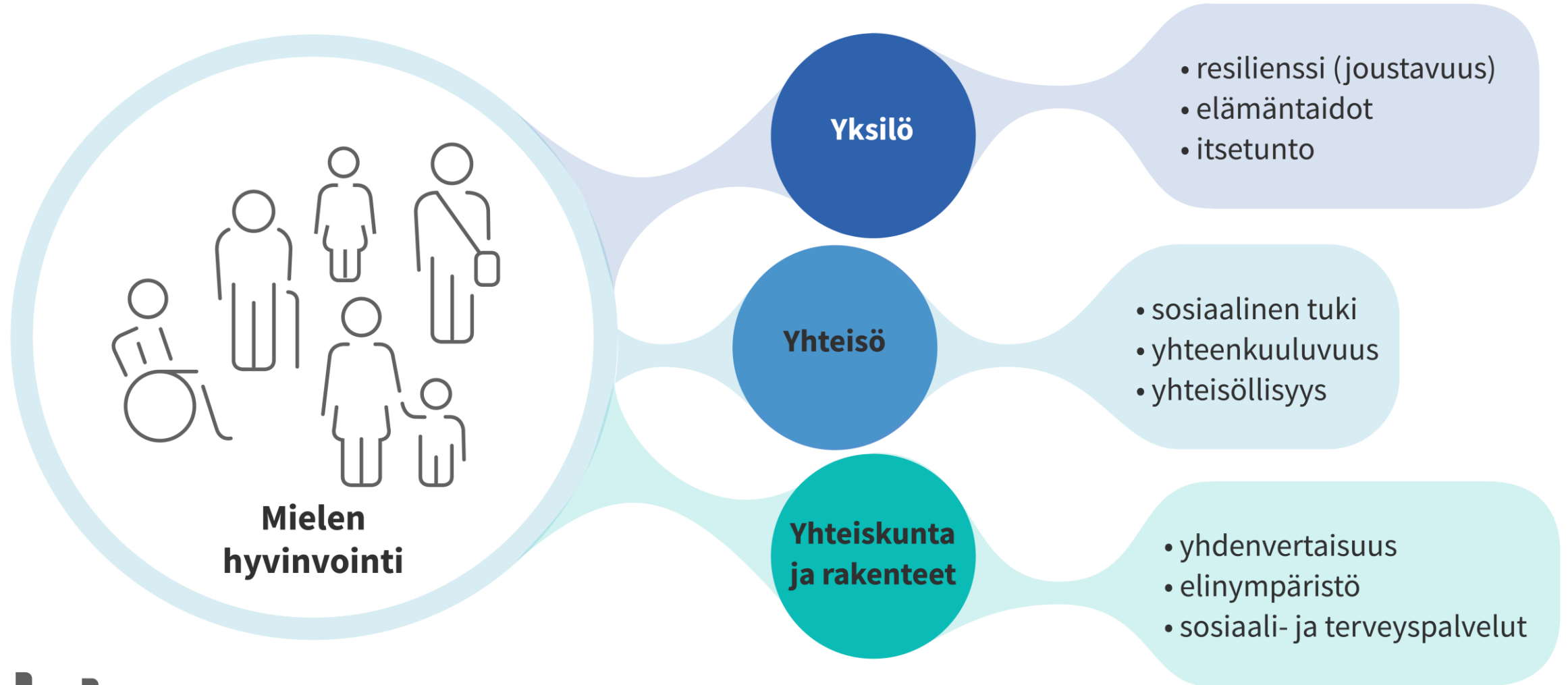
Mielen-terveysosaaminen kunnissa

Työelämän ja hyvän mielen terveyden toimenpideohjelma

PAINOPISTE	MITÄ SE TARKOITTAÄ
MIELENTERVEYS PÄÄOMANA	Mielenterveys on yksilön, perheiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan pääomaa, josta pidetään huolta ja johon sijoitetaan. <i>Mielenterveyden edistäminen hallintorajat ylittävänä yhteistyönä</i>
LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN RAKENTUMINEN ARJESSA	Annetaan yhdenvertaiset mahdollisuudet turvalliseen lapsuuteen ja oman potentiaalin löytämiseen ja toteuttamiseen kaikille lapsille ja nuorille. <i>Kaikki painopisteet, kaikki politiikat</i>
MIELENTERVEYSOIKEUDET	Hyväksytyksi tuleminen ja syrjimättömyys, ihmisarvon ja perus- ja ihmisoikeuksien kunnioitus, oikeus vaikuttaa kansalaisena, päätöksenteon osapuolena ja kokemusasiantuntijana, oikeus hyvään hoitoon. <i>Lainsäädäntö ja sen toimeenpano</i>
IHMISTEN TARPEIDEN MUKAISET, LAAJA-ALAISET PALVELUT	Asiakaslähtöiset, saavutettavat, oikea-aikaiset, vaikuttavat, joustavat, yhteen sovitettut ja jatkuvuutta tukevat palvelut. <i>Palvelujärjestelmän, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen kehittäminen</i>
HYVÄ MIELENTERVEYSJOHTAMINEN	Mielenterveyden huomioiminen sisältyy kaikkeen johtamiseen. Mielenterveystyötä ohjataan ja johdetaan suunnitelmallisesti kokonaisuutena ylittäen hallinnolliset rajat. <i>Palvelujärjestelmä, johtaminen työelämässä</i>

Mielen hyvinvointi rakentuu kaikkien arjessa

Mielenterveysosaamisen vahvistaminen kunnissa

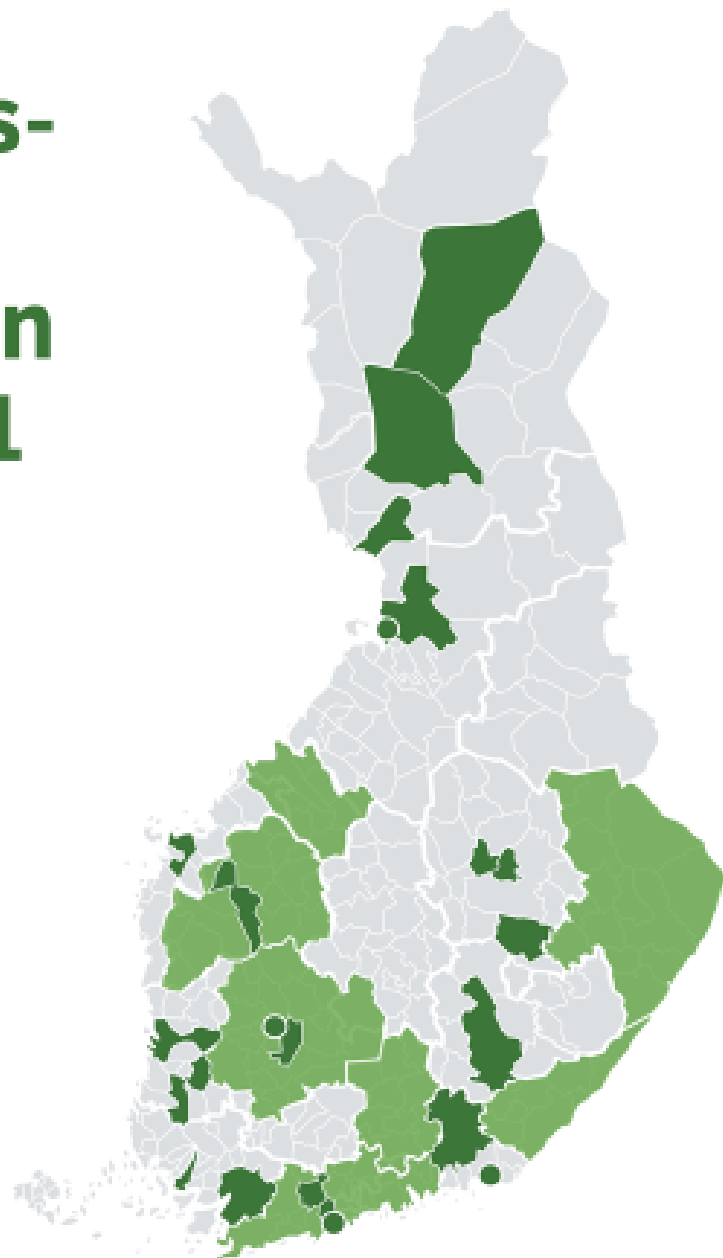

- 15 monipuolista hanketta
- Erilaisia koulutuksia ammattihenkilöille eri aloilla
- Palveluita eri kohderyhmille
- Mielenterveyden edistämisen ja mielenterveysosaamisen johtamisen toimintamalleja
- Vaikuttavaa viestintää

Mielikioski, Ylöjärvi

Mielenterveys- osaamisen vahvistaminen kunnissa 2021

Hyvän Mielen Talo ry/Oulun kaupunki
Soite, Keski-Pohjanmaan ja Kruunupyyn kunnat
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Ylöjärvi
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Helsinki
Ikäinstituutti, Länsi- ja Keski-Uusimaa
Hamina
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä
Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys

Hyvän mielen kunta

Etelä-Pohjanmaa: Seinäjoki
Etelä-Savo: Mikkeli
Kymenlaakso: Kouvola
Lappi: Kemi ja Rovaniemi
Pirkanmaa: Tampere
Pohjanmaa: Mustasaari/Korsholm
Pohjois-Pohjanmaa: Ii, Utajärvi ja Vaala
Pohjois-Savo: Leppävirta, Pielavesi ja Siilinjärvi
Satakunta: Eura, Eurajoki, Kokemäki ja Pori
Uusimaa: Espoo, Kaunialainen, Vihti
Varsinais-Suomi: Salo ja Turku

Itsenäisesti asuvien 16–18-vuotiaiden nuorten mielenterveyden edistäminen

Tampere

Hyvinvointilähetä tukena Covid-19-pandemian jälkeisessä arjessa

Sodankylä

Miten jaksat omaishoitaja?

Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry,
Napapiirin Omaishoitajat ry ja
Tampereen Omaishoitajat ja Läheiset ry.

thl

Lähde: THL 2021

Perheet	Lapset	Nuoret	Opiskelijat	Työkäiset	Maahanmuuttajat	Ikäihmiset
						
Meidän mielessä	Haminan MITO	Haminan MITO	Digi – palvelut	Digi – palvelut	PASEK	Ikäinstituutti
Opastavan perhetyön-hanke	Yhdessä mielessä	Meidän mielessä	Etiäppäin!	Meidän mielessä	Opastavan perhetyön-hanke	Poimi
Poimi	Opastavan perhetyön-hanke	Itsenäisesti asuvien nuorten tuki	Itsenäisesti asuvien nuorten tuki	Hyvä mieli!	Hyvän mielen kunta	Yhdessä mielessä
Hyvinvointilähete		Poimi		Poimi		Etiäppäin!
Miten jaksat omaishoitaja?		Opastavan perhetyön-hanke		Yhdessä mielessä		Miten jaksat omaishoitaja?
Hyvän mielen kunta		Etiäppäin!		PASEK		Hyvinvointilähete
		Digi – palvelut		Etiäppäin!		ARMI
		Hyvän mielen kunta		Hyvinvointilähete		Hyvän mielen kunta
				Miten jaksat omaishoitaja?		
				Hyvän mielen kunta		21.11.2022

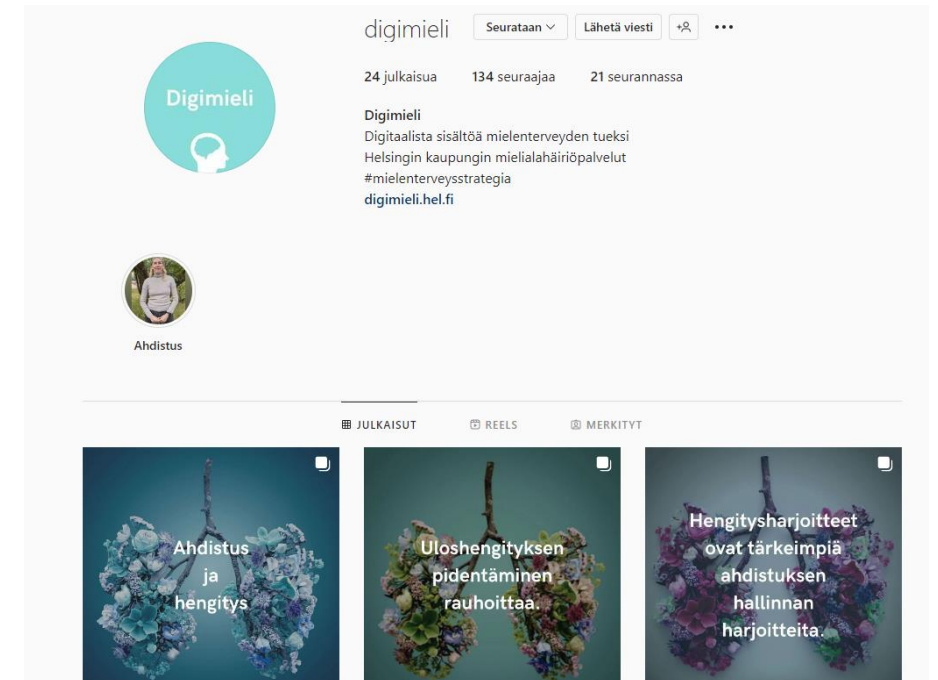

Kehitetään uutta

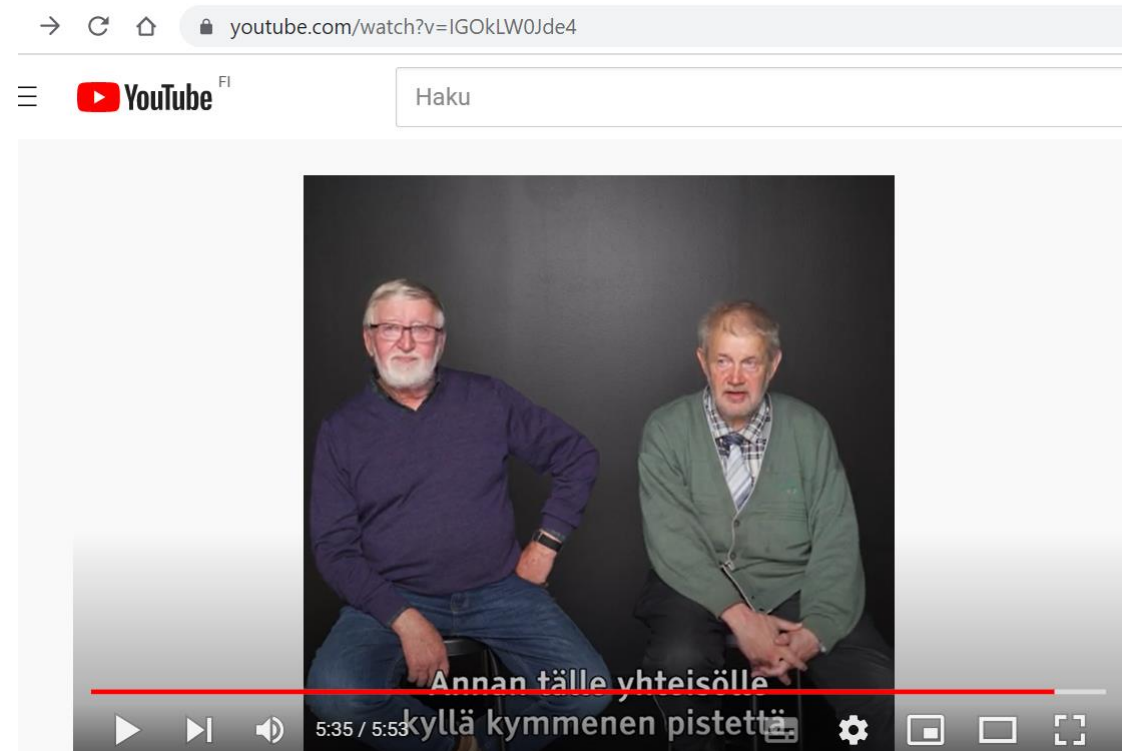
- Mielen-terveysosaamisen johtamisen malli (Yhdessä mielessä)
- Mielen hyvinvoinnin osaamiskartta iäkkäiden palveluissa (Mielen-terveysosaamisella ratkaisuja)
- Mielen hyvinvoinnin salkku (Hyvä mieli!)
- Digi-interventiot hoitotyön tukena (Digi-Helsinki)

Vaikuttavaa viestintää tekemisestä

- Videoita
- Blogeja
- Some-kampanjoita
- Paikallista viestintää
- Seminaareja

Kehitetyt toimintamallit viedään Innokylään

<p>Strategia ja johtaminen</p> <table border="1"><thead><tr><th>MIEN- TERVEYDEN EDISTÄMINEN</th><th>MITÄ? TOIMINTATAVAT</th><th>MITEN? TOIMINTAMALLIT</th></tr></thead><tbody><tr><td>Mielen-terveyden edistämisen tehtävänä</td><td>4. Näyttöön perustuva tieto ja toimintamallit</td><td>5. Eri ikäryhmien huomioon ottaminen</td></tr><tr><td>Yhteistyö muodot</td><td></td><td>7. Tiedon tarjoaminen</td></tr></tbody></table> <p>Hyvän mielen kunta -toiminnan seuranta ja arviointi</p>	MIEN- TERVEYDEN EDISTÄMINEN	MITÄ? TOIMINTATAVAT	MITEN? TOIMINTAMALLIT	Mielen-terveyden edistämisen tehtävänä	4. Näyttöön perustuva tieto ja toimintamallit	5. Eri ikäryhmien huomioon ottaminen	Yhteistyö muodot		7. Tiedon tarjoaminen		<p>Tunnetaidot Tunne- ja tunteenosaaminen (esim. ahdistuneisuus, itsemurhatunteet)</p> <p>Ihmissuhdetaidot Sosialisuus, yksinäisyys (esim. perheväkivalta, perheuhdit)</p> <p>Elämänhallintataidot Käsi, suu</p>
MIEN- TERVEYDEN EDISTÄMINEN	MITÄ? TOIMINTATAVAT	MITEN? TOIMINTAMALLIT									
Mielen-terveyden edistämisen tehtävänä	4. Näyttöön perustuva tieto ja toimintamallit	5. Eri ikäryhmien huomioon ottaminen									
Yhteistyö muodot		7. Tiedon tarjoaminen									
<p>TOIMINTAMALLI</p> <p>Hyvän mielen kunta: työkalupakki kunnille mielen-terveyden edistämiseksi</p> <p>MIELENTERVEYS MONIALAISUUS EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ ENNALTAEHKÄISY KUNNAT</p>	<p>TOIMINTAMALLI</p> <p>Mielen-terveysosaamisella ratkaisuja iäkkäiden palveluihin (2021-2022)</p> <p>HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN IKÄÄNTYMINEN MIELENTERVEYS</p>	<p>TOIMINTAMALLI</p> <p>Mielen-terveystaidot Mielen Hyvinvoinnin tukena -salkku kuntalaisille</p> <p>ITSEHOITO HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN MIELENTERVEYS DIGITAALISET PALVELUT</p>									

<https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/mielen-terveyden-edistaminen-ja-osaamisen-vahvistaminen>

Jokaisen mielen
hyvinvointia
tukevia kykyjä
ja taitoja
voidaan
vahvistaa

Kiitos!